

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 495/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátskou kanceláriou TIMAR & partners s. r. o., Štúrova 42, Šaľa, konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. Evy Timár Myjavcovej, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 23 Co 304/2013-253 z 18. augusta 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou TIMAR & partners s. r. o., Štúrova 42, Šaľa, konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. Evy Timár Myjavcovej, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 Co 304/2013-253 z 18. augusta 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalobcom v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Galanta (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 248/2011, v ktorom sa proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „žalovaní“), domáhal uloženia im zákazu akokoľvek zasahovať tak do jeho práva zodpovedajúceho vecnému bremenu doživotného bývania a užívania nehnuteľnosti, ako aj uloženia im povinnosti umožniť mu užívanie celej nehnuteľnosti a na ich vlastné náklady zabezpečiť do predmetnej nehnuteľnosti dodávku plynu, elektrickej energie a vody.

Okresný súd o predmetnom návrhu sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 17 C 248/2011-223 z 25. apríla 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým jeho návrh v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol a s poukazom na § 142 ods. 1, § 149 ods. 1 a § 151 ods. 8 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) priznal žalovaným právo na náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia v sume 799,18 €.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie v rozsahu, v ktorom bola jeho žaloba zamietnutá, a v rozsahu, v ktorom okresný súd rozhodol o jeho povinnosti nahradiť žalovaným trovy prvostupňového konania, týmto odvolaním sa na podklade dôvodov v ňom uvedených okrem iného domáhal aj zrušenia rozsudku okresného súdu a vrátenia mu veci na ďalšie konanie.

Krajský súd ako súd odvolací po tom, ako vec prerokoval, rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti výroku v merite veci a o odvolaní sťažovateľa proti súvisiacemu výroku o trovách konania rozsudkom č. k. 23 Co 304/2013-253 z 18. augusta 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) tak, že rozsudok okresného

súdu v rozsahu odvolaní napadnutých výrokov potvrdil a súčasne rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že sťažovateľa zaviazal ich náhradou žalovaným v sume 81,46 €.

Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením označených práv odôvodňuje okrem iného takto:

«Sťažovateľ podal voči rozsudku Okresného súdu Galanta... odvolanie, v ktorom o. i. napádal..., že súd prvého stupňa

- rozhodol o trovách konania... v rozpore s ust. § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. keď tarifná odmena za jeden úkon právnej služby nebola ponížená o 1/2 tak, ako to ukladá vyhláška pri zastupovaní dvoch a viacerých osôb,

- žalovaným bola priznaná odmena aj za úkony právnych služieb, v ktorých neboli úspešní, čo je v rozpore s ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku...,

- nezohľadnil skutočnosti s poukazom na ust. § 150 OSP zakladajúceho existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, keď sťažovateľ má 62 rokov, a žije iba z predčasného starobného dôchodku, pričom zo spisu vyplýva, že v nehnuteľnosti svieti sviečkami a vodu musí nosiť z dedinskej studne, pričom v nehnuteľnosti nemôže ani kúriť), ktorého príjem podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne predstavuje sumu 351,30 € / mesačne, a súd zaviazal odporcu na úhradu trov konania vo výške viac ako 2-násobku jeho príjmu..., čím ohradil jeho existenčné možnosti....

Z rozsudku Krajského súdu v Trnave... vyplýva, že súd sa s týmito odvolacími námietkami vysporiadal výlučne jednou vetou „Dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 150 OSP odvolací súd nezistil rovnako ako súd prvého stupňa, preto považuje za správne rozhodnutie o trovách konania podľa ust. §142 ods. 1 OS“.

Iné skutkové alebo právne okolnosti, odvolací súd k odvolacím námietkam sťažovateľa neuviedol. Takéto právne a skutkové zdôvodnenie rozsudku považuje sťažovateľ za nedostatočné, vzhľadom na rozsah odvolacích námietok za svojvoľný, a arbitrárny, keďže nie je možné z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vôbec ustáliť v zmysle ust. § 157 ods. 2 OSP, najmä akými úvahami sa odvolací súd spravoval, prečo dospel k záveru o neexistencii toho ktorého skutkového dôvodu ako nerozhodného pre aplikáciu ust. § 150

OSP, ako sa vysporiadal s vyčíslením trov konania v rozpore so samotnou vyhláškou a ust. § 142 ods. 1 OSP vo vzťahu k úkonom v rámci predbežného opatrenia, ktoré možno hodnotiť ako úkony nesperujúce k úspechu žalovaných v konaní, a ako vec právne posúdil a prečo. ust. § 157 ods. 2 posledná veta OSP, dáva súdu povinnosť rozsudok odôvodniť tak, aby jeho odôvodnenie bolo presvedčivé.»

Vzhľadom na už uvedené považuje sťažovateľ napadnuté rozhodnutie krajského súdu za „... nepreskúmateľné, arbitrárne a vzhľadom na rozsah odvolacích námietok... vo vzťahu k výroku súdu prvého stupňa o jeho povinnosti nahradiť trovy konania, za svojvoľné, bez primeranej súdnej odpovede na... uplatnené odvolacie námietky“.

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„1. právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd, v podobe nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Trnave..., porušené bolo.

2. ústavný súd zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Trnave..., a rozhodnutie Okresného súdu Galanta..., v časti výroku o náhrade trov konania, a vec vracia Krajského súdu v Trnave na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trnave je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania pred ústavným súdom vo výške 139,56 € k rukám právneho zástupcu sťažovateľa, do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.“

Sťažovateľ v sťažnosti tiež žiada, aby ústavný súd postupom podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) „... odložil vykonateľnosť výrokov o náhrade trov konania v rozsudku Krajského súdu v Trnave... a s ním spojený rozsudok Okresného súdu Galanta... tak, aby tieto nemohli byť podkladom pre výkon rozhodnutia z dôvodu, že by

ich prípadný výkon zasiahol sťažovateľa neprímeraným spôsobom vzhľadom na jeho vek (63 rokov) a zdravotný stav“.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ krajskému súdu predovšetkým vytýka arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej rozhodoval o jeho povinnosti nahradiť žalovaným trovy prvostupňového a odvolacieho konania, pretože z jeho obsahu nevyplýva, ako dospel k záveru o neexistencii sťažovateľom uvádzaných skutkových okolností rozhodujúcich pre aplikáciu § 150 OSP, ako sa vysporiadal s namietaným nesprávnym určením výšky sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby pri zastupovaní dvoch osôb (žalovaných), priznaním náhrady trov právneho zastúpenia žalovaným aj za úkon právnej služby, a to odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia, ktorý nevedol k ich procesnému úspechu, a ako vec právne posúdil.

V súvislosti s takto vymedzenými námietkami sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

Tento záver sa vzťahuje zvlášť na rozhodovanie podľa § 150 OSP, použitie ktorého je výnimkou, pretože iba v prípade, že všeobecný súd dospeje k záveru, že v okolnostiach danej veci existujú dôvody osobitného zreteľa, nemusí náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Vymedzenie obsahu tohto právneho pojmu je úlohou všeobecných súdov, a to vždy so zreteľom na kontext tej-ktorej posudzovanej veci. Ústavnému súdu však neprináleží posudzovať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na aplikáciu pravidla vyplývajúceho z § 150 OSP, pretože ide o nezávislé diskrečné oprávnenie všeobecných súdov (napr. IV. ÚS 183/08, IV. ÚS 67/2011, II. ÚS 427/2010, I. ÚS 369/2013). Je však nutné poznamenať, že úvaha všeobecného súdu o tom, či v danej veci ide o takýto výnimočný prípad, musí byť v rozhodnutí všeobecného súdu primerane odôvodnená, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať črty svojvôle.

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa sústredil na posúdenie opodstatnenosti sťažnosti. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktorý v časti relevantnej pre toto konanie okrem iného uviedol: *„Pokiaľ ide o vyčíslenie trov, tak sčítaním polovica za prvého klienta a polovica za druhého klienta je 1 celý úkon, takže právny zástupca žalovaných si odmenu vyčísľil správne, keď tarifná odmena bola účtovaná v sume tak, ako 1 celý úkon... v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z. z., preto aj boli správne priznané. Dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 150 O. s. p. odvolací súd nezistil rovnako ako súd prvého stupňa, preto považuje za správne rozhodnutie o trovách podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.“*

Krajský súd v súvislosti s rozhodovaním o trovách odvolacieho konania a s poukazom na § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP uviedol, že *„úspešným žalovaným bolo v odvolacom konaní priznané právo na náhradu trov v sume 81,46 eur (1 x úkon po 60,07 eur a tiež 1 x rež. paušál po 7,81 eur + 20 % DPH)“*.

Pri hodnotení rozsudku krajského súdu aj v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť rozsudku krajského súdu s rozsudkom okresného súdu a v nadväznosti na už citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na tú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu, v ktorej rozhodoval o náhrade trov konania. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku priznal žalovaným náhradu trov právneho zastúpenia v sume 799,18 €, pričom zo štruktúry jej výpočtu vyplýva, že základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za zastupovanie žalovaných v predmetnom súdom konaní bola znížená o 50 % a súčasťou jeho rozhodovania bola okrem iného aj priznaná náhrada za odvolanie žalovaných proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia v sume 29,35 €.

Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku o nedostatočnosti odôvodnenia rozsudku krajského súdu pre absenciu jeho argumentačnej reakcie na ním uvádzané nesprávne určenie výšky sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby pri zastupovaní dvoch osôb, túto považuje ústavný súd za neopodstatnenú, pretože z odôvodnenia rozsudku krajského súdu (ako aj rozsudku okresného súdu) jednoznačne vyplýva, že jej výška za jeden úkon právnej služby pri zastupovaní žalovaných bola určená znížením základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby o 50 %. Všeobecné súdy tak v danej veci aplikovali relevantnú právnu úpravu spôsobom, ktorý koreluje s právnym názorom sťažovateľa. Z uvedeného potom vyplýva, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, vytýka krajskému súdu také nedostatky jeho rozhodnutia, ktoré sa celkom zjavne nepreniesli do jeho rozhodovacej činnosti.

Za neopodstatnenú považuje ústavný súd aj tú námietku sťažovateľa, ktorá smeruje k nedostatočnosti odôvodnenia rozsudku krajského súdu vo vzťahu k chýbajúcim dôvodom o neexistencii ním uvádzaných skutkových okolností rozhodujúcich pre aplikáciu § 150 OSP a priznania náhrady trov právneho zastúpenia žalovaným aj za úkon právnej služby, ktorý nevedol k ich procesnému úspechu, a to aj napriek tomu, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu (na rozdiel od jeho predchádzajúcej argumentácie) vykazuje sťažovateľom namietané nedostatky, pretože krajský súd len všeobecným spôsobom uviedol, že v okolnostiach danej veci nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu pravidla vyplývajúceho z § 150 OSP, a na ostávajúcu námietku sťažovateľa už nereagoval.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že takéto koncipovanie napadnutého rozsudku vo vzťahu k (ne)aplikovateľnosti pravidla vyplývajúceho z § 150 OSP nemožno označiť za zjavne vybočujúce zo zásad ústavnosti traktovaných v judikatúre ústavného súdu.

V súvislosti s posudzovaním ústavnosti rozhodovania všeobecných súdov o trovách konania podľa § 150 OSP ústavný súd už viackrát vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že vymedzenie obsahu právneho pojmu „dôvody hodné osobitného zreteľa“ je primárne úlohou všeobecných súdov, a to vždy so zreteľom na kontext individuálne určenej posudzovanej veci. Zákonodarca v tomto smere cielene zvolil neurčitý právny pojem, aby so zreteľom na osobitosti toho-ktorého prípadu bolo možné jeho obsah flexibilne prispôbiť na konkrétnu situáciu, v ktorej sa účastníci sporového konania nachádzajú, a tak v súlade s účelom § 150 OSP moderovať právne dôsledky vyplývajúce z právnych noriem všeobecne regulujúcich náhradu trov konania.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v odbornej literatúre, podľa ktorého pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd zohľadniť najmä osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, teda nielen toho účastníka konania, ktorého by podľa všeobecných ustanovení

zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj toho účastníka, ktorého majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov dotknutá [ŠTEVČEK, M. – FICOVÁ, S. a kol. Občiansky súdny poriadok – Komentár. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-159-8, s. 388]. Všeobecný súd tak s ohľadom na vzájomný pomer a preukázanú intenzitu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí proporcionálne vyhodnotiť protistojace záujmy účastníkov konania pri hľadaní ich spravodlivej rovnováhy a následne vo výnimočných prípadoch zvážiť možnosti úplného alebo čiastočného nepriznania náhrady trov konania úspešnému účastníkovi.

V uvedenej veci sťažovateľ v rámci svojej argumentácie akcentoval sociálny aspekt (najmä svoje majetkové pomery) odôvodňujúci postup podľa § 150 OSP, avšak z inej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že majetková situácia žalovaných je porovnateľná s majetkovou situáciou sťažovateľa. Napriek tomu sťažovateľ netvrdí, že krajský súd pri zvažovaní aplikácie pravidla vyplývajúceho z § 150 OSP neproporcionálne vyhodnotil protistojace záujmy účastníkov konania pri hľadaní ich spravodlivej rovnováhy s ohľadom na ich sociálne pomery, a tak neúmerne zvýhodnil žalovaných na úkor sťažovateľa. V dôsledku absencie tejto špecifickej argumentácie sťažovateľ nevymedzil podstatnú okolnosť týkajúcu sa dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktorá by v okolnostiach danej veci odôvodňovala žalovaným celkom alebo sčasti nepriznať náhradu trov konania.

Z procesného hľadiska sťažovateľ namietajúci absenciu náležitého odôvodnenia rozsudku krajského súdu vo vzťahu k použitiu § 150 OSP pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania bol povinný v prvom rade uviesť relevantné skutočnosti pre jeho aplikáciu, najmä ozrejmiť, v čom mali spočívať dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočnosť danej procesnej situácie v relácii k existujúcim pomerom na strane žalovaných, a aspoň stručne ozrejmiť, z čoho by mala materiálne vyplývať nezákonnosť, prípadne neústavnosť riešenia náhrady trov konania v jeho veci. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že korelátom práva účastníka konania na primerané odôvodnenie súdneho rozhodnutia (v zmysle primeranej argumentačnej reakcie na tvrdenia účastníka

konania) je jeho procesná povinnosť predostrieť dostatočne konkretizovanú a podloženú argumentáciu, pretože primeranosť odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu možno posudzovať iba vo vzťahu k určitému špecifickému argumentu účastníka konania.

Sťažovateľ v konaní pred krajským súdom, ako aj v konaní pred ústavným súdom svoju argumentáciu dostatočne nekonkretizoval, a preto absencia špecifickej argumentačnej reakcie zo strany krajského súdu na jeho tvrdenie o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu v okolnostiach danej veci nedosahuje intenzitu, ktorá by v tomto smere odôvodňovala akúkoľvek korekciu zo strany ústavného súdu, teda nejde o taký nedostatok zo strany krajského súdu, ktorý by v konkrétnych okolnostiach danej veci vytváral priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa.

V danom prípade je nevyhnutné okrem sťažovateľom formulovaných námietok zohľadniť aj intenzitu namietaných porušení a ich ústavnoprávny rozmer, ktoré by odôvodňovali vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedená výška finančného plnenia, ktorú je sťažovateľ povinný žalovaným nahradiť z titulu trov právneho zastúpenia, ktoré im v priebehu prvostupňového a odvolacieho konania vznikli, a zákonnosť uloženia ktorej bola aj predmetom jeho námietok uvádzaných v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, a tiež je súčasťou jeho argumentácie v konaní pred ústavným súdom, zjavne nedosahuje ani trojnásobok minimálnej mzdy, teda sumy, ktorá je aj vo sfére všeobecného súdnictva považovaná za bagateľnú [IV. ÚS 358/08 (pozri § 238 ods. 5 OSP, ktorý ustanovuje trojnásobok minimálnej mzdy ako podmienku prípustnosti dovolania proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu vo veciach týkajúcich sa peňažného plnenia)]. Ústavný súd už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012).

Okrem už uvedeného považuje ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom namietanej absencii odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu k priznanej náhrade za odvolanie žalovaných proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia za potrebné uviesť, že žalovaným bola za tento úkon právnej služby priznaná náhrada v sume 29,35 €. Krajský súd v tejto časti na námietky sťažovateľa nereagoval ani všeobecným konštatovaním, avšak vzhľadom na hodnotu, ktorá je pre sťažovateľa v tomto prípade „v hre“, nedosahuje v okolnostiach danej veci intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom označených práv.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vo veciach zanedbateľného významu prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch, v ktorých došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Posudzovaná vec vzhľadom na už uvedené nedosahuje v danom konkrétnom prípade intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom označených práv.

Na základe už uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci vrátane dočasného opatrenia stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2015